1966

RESIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

MARDI 8 OCTOBRE 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL
HANOI-TONKIN
N° 1615

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur.
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHAN-KHÔI-LOC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion . . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 3e page . . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái hiện-tình chính-cục ở nước Tàu bây giờ

Từ khi cái cuộc chính biến lớn ở Bắc-kinh phát-sinh, Lê Tổng-thống phải khử vị mà đào đảng Trực-lệ (đảng Tào-Côn) toàn thu quyền bính, chính-cục Bắc-kinh thành ra có ba phương-diện : một phương-diện chủ động, một phương-diện phản đối và một phương diện trung lập, lung-tung một độ, rút lại phương-diện nào cũng không có cái biện pháp hoàn toàn. Về phương-diện chủ động, tuy giả-tâm bột phát quá, gây nên một cái phong-ba cả nước quáng mắt chau mày, nhưng cũng không dám nhầm mắt bước liều, đi thẳng ngay một mạch tới cái mục-đích cuối cùng, chỉ dùng cái thủ-đoạn thiên-diên cho khỏi đại-cục phá-liệt ngay mà từ đó phát-triển. Về phương diện phản đối, tuy tuyên-ngôn để kháng mà cũng chưa có sức công-nhiên phát-nan ngay, chỉ có cái thủ-đoạn ngăn nẻo rào đường để hãn cái sức tiến-hành của phương-diện kia vậy. Việc để lâu ngày rồi sinh ra nội biến, trong một phương-diện chủ động lại chia làm hai phái: phái theo hiến pháp tiến-hành với phái dùng cường-lực tiến hành, tranh cấp nhau mãi mà cũng chưa có cách gì điều-đình giải quyết; trong một phương-diện phản đối cái ý-kiến cũng sự lợi hại của các hệ liên hợp nhau cũng cứ tung-đột nhau hoài mà không làm sao hòa hợp được. Còn về phương-diện trung lập thì có một bộ ngoại giao mưu tổ-chức một tòa nội-các siêu-nhiên và một bọn đại-biểu các tỉnh đồ nghị triệu-tập tỉnh-nghị hội liên hợp-hội ở Thượng-hải; nhưng hoạt-động đều hết sức cả mà kết cục cũng chỉ có một tiếng thở dài « không có biện-pháp » mà thôi. Hiện thời các phương-diện đều mắc ở trong cái vòng khổ ngâm đau ngâm, tiến không được mà thoái cũng không đành, loanh quanh như gà mắc tóc vậy.

Tình-hình phái chủ-động, từ trung-tuần tháng bảy, Vương-thừa-Mân và Hùng bỉnh Kỳ vào Bắc-kinh, thì hành cái kế-hoạch cải-lương tòa nhiệp-chính để thu thập nhân-tâm; Cố-duy-Quân nghiêm-nhiên nhận chức tổng-trưởng ngoại-giao trong ngày 23 tháng 7; Vương-khắc-Mẫn tuy chưa nhận chức tổng trưởng tài-chính nhưng cũng đã thân-hành tới Lạc-dương (Ngó) Bảo định (Tảo) đứng vào cái bước nửa tới nửa ngừng; ngày 22 tháng 7 Tảo Côn thông-điện giục chỉ định hiến-pháp ngay và đề-xuất chính-kiến tám điều đại-cương: thải những viên, giảm chính-phí, chỉnh-lý nội-trái ngoại-trái, thực-hành chính-sách bình công, tường-lệ công thương, tiễu-trừ thổ-phỉ, xếp yên cái phong-trào bãi học, chỉnh-đốn cái qui-điều tư-pháp, đó đều là cái kế hoạch cải-lương cái hiện-trạng nhiệp chính nội-các để thu-thập nhân tâm; những nhân-viên nội-các thì tính thu nhặt mấy kẻ danh-lưu để duy trì hiện-trạng, ngoài sự giục Cố, Vương tựu chức, lại mới Nhan-huệ-Khánh nhận chức tổng-trưởng Nội-thương. Hệ ngoại-giao nhân thể thừa cơ muốn tổ chức hẳn một tòa nội các siêu nhiên để làm cái chuẩn-bị sau này giải-quyết thời-cục. Trương-thiệu-Tăng (Nội các tổng-trưởng trước) nghe được tin đó, sợ nội-các tổ-chức lại thì mình không khỏi bị đẩy ra ngoài, ở Thiên-tân tuyên-ngôn sẽ về kinh nhận chức cũ hay là thông điện xin giải chức theo lệnh tổng-thống Lê, đã kích hẳn từ chỗ căn bản cái tòa nhiệp-chính nội-các mới; những nghị-viên về đảng Trương ở Bắc kinh mở một cuộc hội-nghị chính đoàn liên-hợp thật lớn, phản-đối việc tổ chức lại tòa nội-các; mấy kẻ có quyền lợi riêng trong tòa nội-các nhiệp chính lại ám trợ đảng Trương; bọn Hùng, Vương cũng chịu không có cách gì tổ chức lại nội-các xong đành bỏ về Bảo-định. Ngày 1 tháng 8 Tảo-Côn bèn mở một cuộc hội nghị riêng ở Bảo-định, nội-dung tuy bí-mật không công bố ra, nhưng kết quả cuộc hội nghị ấy thì kế hoạch trước thảy thay đổi hết, tổng-trưởng tài-chính lấy Trương-Hồ hay là Phan-Phục thay Vương-khắc-Mẫn, tổng-trưởng nông-thương lấy Viên-sãi-Khoan thay Nhan-huệ-Khánh. Cái kế hoạch trước của phái chủ-động sở-dĩ thay đổi như thế là vì trong phái lại chia ra làm hai cánh: cánh Bảo định với cánh Thiên-tân. cánh Bảo-định thì chủ theo hiến-pháp tiến-hành mà cánh Thiên-tân thì chủ dùng cường-lực tiến-hành; kết quả cuộc hội-nghị ở Bắc-kinh, ý chừng cánh Thiên-tân đắc thắng, nên bao nhiêu kế-hoạch trước là của cánh Bảo-định chủ-trương đều xóa bỏ hết, vì có thể mà hiện thời bọn Phùng-ngọc-Tường, Hùng-bỉnh-Kỳ và Vương-dục-Chi là bọn chủ tổ-chức lại nội các, Ngô-bội-Phu là người phản-đối với cánh Thiên-tân đều có dị-ý với Tảo-Côn cả, e cái nội tranh kịch-liệt trong đảng Trực-lệ lại không khỏi có ngày phát sinh ra.

Tình-hình phái phản-đối thì nhân có một cái chính-biến phi-thường ấy, về các đảng hệ khác như đảng Tôn-trung-Sơn, đảng Trương-tác-Lâm, đảng Đoàn-kỳ-Thụy, Lư-vĩnh-Tường (đô-đốc Chiết-giang), đảng Đường-thiệu-Nghi cùng với đảng, Lê-nguyên-Hồng được một cái cơ-hội hết-hợp nhau thật đề; nhưng xét ra thì phong-trào kết-hợp, ấn-ảo đã tới hai tháng hơn mà coi bộ vẫn còn khăng-khăng quá; vì trong bấy nhiêu đảng đương chực kết hợp lại làm một với nhau, có thực-lực nhất là đảng Trương-tác-Lâm, mà Trương vì phái Trực-lệ bỏ oán cầu thân, ân-cần hết sức, đối với sự vận-động phản-kháng chỉ tán thành thầm kín mà không muốn xuất diện công-nhiên; đảng Tôn-trung-Sơn thì bị mắc nghèn ở một xó Quảng-đông, không thể thâu-trường thế-lực ra ngoài được; đảng Đoàn-kỳ-Thụy, Lư-vĩnh-Tường thì tri trọng cẩn-thận, làm cái gì cũng nhầm cho mười phần chắc cả mười, chưa đến lúc vận-động thành-thực có bà đỡ hẳn hoi, khi nào đã chịu kê đầu chịu bảng. Đương lúc hạ-tuần tháng bảy, Lê nguyên-Hồng ở nấu tại tô giải Thiên-tân, bỏ ra năm ngàn đồng thuê bao cái tàu Nhật đình mưu về Thượng-hải tổ chức chính-phủ mới mà các đảng đều không chịu bỏ đồng tình, nay tuy đã về Thượng-hải rồi mà cái tình cảnh ngu-công coi cũng buồn bã lắm. Đảng Đường-thiệu-Nghi, Chương thái-Viêm phát khởi ra cuộc các tỉnh liên tịch hội nghị đã được các tỉnh về ngoại đảng Trực-lệ tán thành, cứ cái kế-hoạch bọn này là định lấy hết cả đại-biểu tỉnh Phụng-thiên, tỉnh Cát-lâm, tỉnh Hắc-long, tỉnh Quảng đông, tỉnh Quảng-tây, tỉnh Chiết-giang, tỉnh Tứ-xuyên, tỉnh Vân-nam, tỉnh Quí-châu, tỉnh Hồ-nam bấy nhiêu tỉnh đều tập hội tại Thượng-hải, lập một cái cơ-quan liên-hợp cùng phản-kháng đảng Trực-lệ; trong các đảng phản đối thì có cái kế-hoạch đảng ấy là có giá-trị hơn cả, nhưng cứ cái hiện-tình ở Thượng-hải, lần tập hội thứ nhất được có bọn nghị-viên các tỉnh có hơn hai trăm người, thì cái kế-hoạch ấy cũng chưa chắc là có thực hiện ra nổi được.

Tình hình phái trung-lập thì nhân cái thời-cơ biến-động mà muốn mưu lấy cái địa-vị của mình, tức như trong chính-giới Bắc-kinh có một đảng gọi là hệ ngoại-giao như ủi Cố-duy-Quân, Nhan-huệ-Khánh, Vương khắc-Mẫn vân vân tuy thuở nay gọi là tiếp cận với đảng Trực-lệ, nhưng kỳ thực không phải toàn vị đảng Trực-lệ mà hoạt-động, cũng không hề ra sức bang trợ đảng Trực-lệ để công-kích đảng ngoài; khi có cuộc chính biến xảy ra lúc cuối tháng bảy nhân đảng Trực-lệ muốn bôi xoa đem bọn mình vào nội-các nhiệp chính để thu-thập nhân-tâm, họ thừa cơ định tổ-chức thành một tòa Nội-các xiêu nhiên, một mặt nhân dịp đánh tan hẳn cái chính-cục lấy Trực-lệ làm trung ương, một mặt lấy cái tư-cách người giữa cùng với đảng phản-đối Trực-lệ điều-đình mà mong giải quyết cái thời-cục khó khăn, ra đóng một vai trên đài múa; nhưng cứ cái hiện-tình thì kế-hoạch bọn này thật đã hoàn toàn thất-bại, không những không dắt nhau vào nội-các được, mà trong đảng Trực-lệ nay lại chia làm phái Thiên-tảo với phái Bảo định, bọn này vẫn tiếp cận với phái Bảo-định, mà kết quả lại phải Thiên-tân đắc thắng thì cái thế-lực có lẽ rồi đến tiêu duyệt hết không còn chút gì. Ngoài bọn này còn bọn lính nghị hội Sơn-đông để xướng lập một cái hội các lính nghị-hội liên-hợp, đã có hơn mười lính tán thành, cũng dự bị họp ở Thượng-hải để thương-nghị cái phương-pháp giải-quyết thời-cục, bọn tổng thương-hội Thượng-hải lập một cái hội dân trị ủy viên định tổ chức thương-nhân chính-phủ; mà xét kỹ ra thì cũng còn là chuyện không ngóa cả đó mà thôi.

Nói tóm lại thì chính cục nước Tàu thật còn đương ở cái thời-kỳ phân nhiễu, chưa có phương diện nào là có đủ cái sức thu-thập thời-cục cả. Cái thời kỳ phân-nhiễu đó biết đến bao giờ hết, mà cái tình-trạng trong mấy phương-diện ấy cũng không rõ sau này nó sẽ biến-động ra thế nào ?

T.

ÂU-CHÂU ĐIỆN-TÍN

HAVAS

Paris, ngày 5 Octobre 1923

Việc nước Đức

Trong việc rối loạn vì vị ăn thừa dùng đất đỏ mà sinh ra ở Berlin mới rồi, có chín người chết và mười bốn người bị thương.

Paris, ngày 6 Octobre 1923

Cuộc đế-quốc hội-nghị của nước Anh

Trong bài diễn-văn của Lord Curzon đọc tại cuộc đế-quốc hội-nghị, ông có nhắc lại những lời ông tuyên-bố trước đây về cái vấn-đề bồi-khoản, ông có kết luận rằng nước Anh sẵn lòng bàn bạc một cách thân-ái với nước Pháp về những điều khoản của nước Pháp sẽ khởi-nghị về cái vấn-đề ấy.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 8 Octobre 1923

Tòa nội-các mới nước Đức

Cứ theo như tin tức ở Berlin gửi đến, thì ngày hôm qua M. Siresemann có ý định chọn những người không có chân trong nghị-viện để lập tòa nội-các, nhưng nẫu làm như thế tất phải bãi nghị-viện đi, nên sau ông lại điều-đình với các chánh đảng vậy. Nay ông đã điều-đình xong, và tòa nội-các mới đã thành lập như sau này; M. Siresemann, thủ-tướng và quyền thượng-thư bộ Ngoại-vụ; M. Sollmann, bộ Nội-vụ; M. Schmidt, bộ Tư-pháp; M. Luther, bộ Tài-chánh; M. Braun, bộ Lao-động; M. Koch, bộ Kinh-tế; M. Hosbe, bộ Bưu-điện; M. Oeser, bộ Giao-thông; M. Pachs, bộ coi các miền trú binh; M. Redbrüch, bộ Tư-pháp; M. Sardbrück, bộ Binh lính bị ban.

Người Đức đối với việc bãi sự đề-kháng

Đại-tướng Degoutte đã tiếp MM. Stinnes, Vogler, Klemehler và Von Felzan. — Các người ấy có đến trình bày với đại-tướng về cái thể lệ làm việc trong hạt sông Rhur, và đặt lại một cái thể-lệ tạm thời về việc nộp sản-vật. Buổi chiều mấy viên ấy lại trở về Berlin, để trình bày với bản chánh-phủ về cuộc hội-kiến ấy.

Một cuộc bay

Đến tháng Décembre này chiếc khinh-khí-cầu của Pháp tên là Dixmude sẽ khởi-hành bay, cuộc bay dài 9.500 kilomètres Toulon-Dakar Alger-Toulon.

Nước Phần-lan và nước Nga

Tin Belsinfors. — Một sở-tàu bay của nước Nga đỗ xuống địa-hạt nước Phần-lan. Linh Nga ở một chiếc thiết-giáp-hạm có lên bờ để cướp lại tàu bay, nhưng tàu bay cùng các người cưỡi tàu bay đều bị bắt.

Nước Trung-hoa và Liệt-cường

Các quan đại-sứ liệt-quốc có đưa cho chánh-phủ Trung-hoa một bức thư trả lời lại bức thư của chánh-phủ Trung-hoa về việc người ngoại quốc bị bắt cóc ở Lâm thanh. Liệt-cường nói rằng nước Trung-hoa trừng phạt bọn giặc cướp chưa được đã nghiêm-khắc, và giục chánh-phủ Trung-hoa thi-hành các khoản của liệt-cường yêu-cầu từ trước.

Gió bão ở nước Pháp

Mấy hôm trước đây ở bờ bể nước Pháp có gió bão. Tàu bể từ nước Pháp đến nước Anh không đi lại được. Có mấy cái tàu bị gió quăng vào bờ biển. Nhiều thuyền bị đắm. Nhiều người chết.

Ở các tỉnh trong nhiều nơi cũng có gió bão dữ-dội. Ở các ngọn núi Forez và Puy-de Dôme có tuyết.

Việc đất Rhénanie muốn biệt lập

Báo *Télégraff* có nhận được tin ở Dusseldorf rằng viên lãnh-tụ đảng biệt-lập ở đất Rhénanie có nói với một nhà báo rằng trong mùa thu này, không phải cách-mệnh gì cả, mà chánh-phủ cộng-hòa Rhénanie sẽ tuyên-bố xong. Dân-số ở nước cộng hòa mới ấy cộng là 15 triệu người.

Việc nước Báo

Việc rối loạn ở nước Báo-đe đảng Đại-đông gây nên đã dẹp yên, vậy chánh-phủ bãi việc thiết-quân-luật, chỉ trừ có năm quận là còn để mà thôi.

Việc nước Bồ-đào-nha

M. Teixeila Gomès đã nhận chức Giam-quốc nước Bồ-đào-nha.

Việc nước Tây-ban-nha

Báo *Journal* có tiếp được tin ở Madrid gọi đến nói rằng đại-tướng Primo De Rivera định nay mai sẽ rút bớt quân ở xứ Maroc về.

Một cái lừa to

Có tin rằng chi-điếm chà ngân-hàng Hoa-kỳ Tây-ban-nha ở Valence bị lừa mất một món tiền tới mấy triệu pesetes. Nhiều người đã phải bắt.

Tin Trung-hoa

Ngày 27 Septembre 1923

Nam quân thắng trận

Lưu-sư Đề đánh lấy được Bình-hải.

Nam quân đánh Lão long

Phạm-thạch Sinh và Hứa-sáng-Trí kéo quân từ Hà-nguyên sang đánh Lão-long

Triệu-hằng-Dịch lại vào Trường-sa

Triệu-hằng-Dịch lại vào Trường-sa, đã có tin báo về Kinh, nhưng xét kỹ cũng chưa đích xác.

Việc bàu Tổng-thống

Ngô-bội-Phu ở Thiên-tân về Bắc-kinh, rồi báo cáo các tỉnh rằng Tảo-Duệ trả tính tổn phí về việc đại tuyển, cơ quan đã sắp thành, chỉ còn số nghị-viên chưa đủ, hiện đương trù liệu, chẳng rồi cũng có kết quả.

Đoàn-kỳ-Thụy với Lê-nguyên-Hồng

Lư-vĩnh-Tường (ở Chiết-giang) đánh giây thép cho Đoàn-kỳ-Thụy nói rằng tiếp giây thép của Lý-côn-Nguyên nói tiêu tổn-phí thuê tàu cho Lê-nguyên-Hồng về phía nam, do tỉnh Chiết-giang trả liệu. Đoàn-kỳ Thụy đánh giây thép trả lời, không chịu nhận việc ấy phí-lý.

Việc Tương hồ

Nam-quân đánh lấy được Lệ-lăng và Tài chân. Triệu-hằng-Dịch đem quân theo tới về Lưu-dương, Thái-cự-Du (Nam-quân) kéo toàn-lực từ Ích-dương đến Lịnh-giang đóng quân cánh Trường-sa 60 dặm, hẹn ngày quân đoàn hiệp sức xây đánh Triệu-hằng-Dịch.

Tin Ngạc-châu

Quân đội của Hạ-sân-Dần (ở Ngạc châu) bị Chu-Diện đánh, thua chạy tan nát, về cướp bóc ở các thôn quê trong hạt.

Lê-nguyên-Hồng ở Thượng-hải

Lê-nguyên-Hồng ở Thượng-hải, lên lại đỏ đang, đối với thời cục, càng có bộ ngồi lạnh. Có người khuyên Lê đi du lịch ngoại-quốc, để tránh xa phong-trào cải cách ở Trung quốc

Tin Tôn-Văn

Tôn-Văn lại sang Đông-giang, đốc suất các quân-đoàn gia sức quyết chiến.

NƯỚC HÀ-LAN CŨNG THÊM TÀU CHIẾN Ở VIỄN-ĐÔNG

Nước Hà-lan thấy nước Anh lập ra một nơi căn-yếu hải-thuyền ở Singapour, cũng thêm nhiều tàu-đội của mình ở Viễn-đông.

Hiện Hà-lan trú liệu về việc chế hải-thuyền để phòng thủ thuộc-địa Indes Néerlandaises, tổn-phí đến hai trăm triệu quan tiền tây.

Hạm-đội đang ở hải-phận Java hiện đã có : 17 chiếc tàu ngầm, 2 chiếc tàu tuần-dương, 12 chiếc ngư-phòng ngư-lôi và 11 chiếc tàu đặt cốt-mìn. Nước Hà-lan còn chế 108 chiếc phi-cơ cách-thức khác nhau nữa, để thêm vào đạo hải-quân ấy cho hoàn toàn.

Xem thế thì biết ở cái thế-giới cạnh-tranh này, các cường-quốc không dám nhường nhau một bước, mà nhất là về cái lợi-quyền ở xứ Viễn-đông này.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Những tiếng Huế và tiếng Bắc khác nhau

Tiếng Huế		*Tiếng Bắc*
Rứa-rồi	=	Lôi-thôi,
Cái		Trên,
Dưới		Dưới,
Cái đà		Cái ô,
Cái mền		Cái chiếu,
Cái mùng		Cái màn,
Cái vá		Cái môi,
Bồ		Ngã,
Nhen lửa		Dôm lửa,
Sối nước		Dội nước,
Ăn chắng		Ăn vụng,
Quả thơm		Quả dứa,
Quả đào tiên		Quả roi,
Răng nẫy		Bao nhiêu,
O		Cô,
Mệ		Bà.

(Còn nữa)

Nguyễn-thúc-Nhu
4e année Collège Quốc-học

Tiếng A có nghĩa là cái đồ đựng nước không ?

..... Tôi trộng gọi là cái A để đựng nước, thì có khi sai vẫn, vì chính nó là cái Ang thì phải hơn. Cái ang cũng là một thứ chum làm bằng đất nung, nhưng chỉ khác cái chum thường vì miệng nó rộng, chứ nó không bé như cái chĩnh. Người ta dùng ang để đựng nước thay cho cái chum.

Còn a là cái a thì nó là một thứ đồ dùng làm ở ngoài đồng để cất rạ, nó đóng như cái sạp hai bên có cái cầu lưỡi như lưỡi liềm, người ta cắt cỏ cắt gặt mà đầy đi thì tự khắc rạ đứt và rơi ra hai bên.

Liêng
Sọ Vacsinogène.

Cái A dài cũng chừng 5 m 00, mỗi nhọn tựa cái tên, đều bịt sắt hơi cong, có 2 lưỡi dài độ chừng 0 m 80, lưỡi có răng cưa tựa như lưỡi liềm.

về vàng đồng chiêm hay đúng để tất rơ những chỗ sân không thể lội xuống được.

Còn cái đồ đựng để đựng nước là cái ang, bình-thà tựa cái chum, miệng nó to hơn, cổ hơi thắt quả bồng, cao gần bằng cái chum, bằng đất nung nhẵn bóng tựa sành.

Người Trung-hoa có chế ra thứ ang bằng sứ, cũng giống của ta.

Ấy là tôi biết đại khái thế, vậy sưu tập để các ngài xem.

Lê-thăng-Quán

Chuyện kỳ khôi

Xem tướng

Các bà ngồi rồi, tụm ba tụm bảy, bà thì kêu đến ông chồng mình có tướng giàu; bà thì khen ông chồng có cái ấn tướng; có bà lại nói chồng mình được cái tướng đi có quan dạng.

Trong mấy bà đang trò chuyện có một bà lớn nhất nói to lên rằng :

— Các bà chị hãy còn kém em, nhà em có một cái tướng rất là quí, chắc các bà chị chưa biết.

Các bà nghe thấy vội hỏi : « Vậy tướng quan ông đáng bà thế nào ? »

Cô gì đâu, nhà tôi chỉ được một cái tướng *giữ nhà* thôi.

V. D.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ	28 độ
15 giờ	30 độ

Giá hạc. — Kể ta ngày 7 Octobre 1923, giá hạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 40 và 8 f. 48 kể từ ngày 8 này.

Tin tàu. — Tàu *Odessa* tới Haiphong ngày 8 Octobre 1923, hồi 11 giờ sáng.

Quan Toàn-quyền đi Haiphong — Chúng đến 21 tháng này thì quan Toàn-quyền sẽ đi Haiphong cùng với quan Thống-sứ Bắc-kỳ.

Bàu cử hội-viên thành-phố. — Từ ngày 8e-thành ta có hội-đồng thành-phố đến nay, không bao giờ thấy các nhà dự-bầu lại lãnh đạm như phen này, mà cả đến những người ứng cử cũng không có mấy. Vì phải-Annam ta, hội-đồng cả thấy có 4 ghế hội-viên mà chỉ có 5 ông ra ứng cử thì nhiều người đã tưởng là vô bầu cử này sẽ êm đềm như ru, 4 ông trên sử nghiễm nhiên tọa hưởng. Vậy mà không ông nào được trúng cử cả, điều đó dư luận đã đoán được từ trước rồi.

Mọi lần thì người dự bầu đông nghìn nghịt, tranh nhau mà đầu phiếu, lần này thì người dự bầu lơ-thơ lẻ tẻ sử ung dung mà đưa phiếu ra bàu. Mãi đến 8 giờ hơn mới lập được hội-đồng bầu-cử, do quan chánh-trị Vayrac ở phủ Thống-sứ chủ tọa.

Số người có tên trong sổ dự bầu : 1797
Số người đến bàu : 478

Những người ra ứng cử là :

MM. Vũ-bá-Phác tức Phúc-Điệp. Nguyễn-hữu Tuấn tức Long-ký. Ng-thế-Môn Ng-văn-Kính, Ng-văn-Đa.

Số phiếu mỗi ông được như sau này :

MM. Ng-hữu-Tuấn	235 phiếu
Ng-văn-Đa	189 —
Ng-văn-Kính	187 —
Vũ-bá-Phác	142 —
Ng-thế-Môn	2 —
Bỏ trắng	75 —
Phiếu gạc tên	25 —

Trong cuộc bàu cử này có một điều xưa nay chưa từng có là số phiếu trắng với phiếu gạc tên cộng vừa 100 phiếu.

Có ông bình-phẩm sự bỏ trắng ấy mà khen dân Hà-thành là biết người, biết của và xứng với cái cần nghìn năm văn vật đất Thăng-long lắm. Lời bình-phẩm ấy đúng hay không, xin nhường quyền công-chúng xét, ta chỉ biết rằng theo như phiếu trên kia thì chưa ông nào hợp-lệ cả, cứ theo như số người có tên dự-bầu với người đến dự-bầu thì trong kỳ bàu thứ nhất ít ra cũng phải 450 phiếu mới được trúng cử, vậy mà người nhiều nhất thì chỉ trúng mới được có 235 phiếu.

Vậy đến chủ-nhật sau các nhà dự bầu lại phải đi bàu một lần nữa.

Các nhà dự bầu Pháp năm nay sẵng vậy, đối với cuộc bầu-cử rất là lãnh đạm. Người dự bầu có tên trong sổ là 927 người mà chỉ có 194 người đến bàu thôi. Vậy chưa mở hòm phiếu cũng biết là phải bàu lại rồi.

Các ông ra ứng cử mỗi người được như sau này :

MM. Thibault	122 phiếu
Lezat	120 —
Sicard	120 —
Ballonet	118 —
Michelot	116 —
Dr. Loubet	114 —
De Lonvencourt	114 —
Janvier	110 —
Parez	32 —
Các phiếu để tên khác	50 —
Bỏ trắng và không hợp lệ	84 —

Trong số trên ấy thì duy có M Parez đứng một mình, còn 8 ông trên đứng chung một phiếu.

Theo số người có chân đi bàu thì mỗi người ứng cử ít ra cũng phải được 232 phiếu mới được bàu. Vậy không ai hợp lệ thì đến chủ-nhật sau lại phải bàu lại.

Thi tú-tài Tây. — Các sinh-viên có tên sau này được trúng tuyển.

Phần thứ nhất

Ban D

MM. Nguyễn-văn-Luyện, About Pierre, Trần-văn-Đô, Bùi-tường-Chiểu.

Ban B

Melles Pibel, Collet, MM. Chatellier, Edouard.

Phần thứ hai

Toán học

MM. Đặng-vũ-Niết, Đặng-vũ-Tiến.

Bản báo có lời mừng các sinh-viên mới trúng tuyển và mừng riêng ông Nguyễn-văn-Luyện là tuấy thuốc tại Phú-thọ. Ông Luyện có ý thi tú-tài là để sau này có thể thi được Y-khoa tiến-sĩ bên Pháp.

Giúp các nhà bị lụt. — 35 tiền của các nhà từ-thiện gửi đến bản-báo để quyên giúp các nhà bị lụt.

M. Ng-đạo-Trạch, buôn bán (Plantation Courtenay) tỉnh Baria (Nam-kỳ) . .	5$00
De M. Ng-San tức Phủ bà ở hàng Trống chuyển giao.	
Các viên chức tòng sự công-ty Hỏa-xa Vân-nam tại ga Yi-liang (Chine).	15 . 00
Số tiền này do M. Đặng-đình-Thư ở Yi-liang chuyển giao, bức thư của ông ấy đăng như sau này :	
Số tiền đã thu được trước	355 . 00
Tổng cộng là :	375 . 00

Tam Qui bảo,

Mấy người An-nam chúng tôi làm việc tại công-ty Vân-nam ở gare Yi-liang (Chine) được tin ở Bắc-kỳ về bạt Bắc-ninh và Hưng yên phải tai nạn nước lụt, vậy chúng tôi kể ít người nhiều, bằng-tâm hằng-sản, nhổ nhau góp lại được một món tiền nhỏ là 20 dollars 90, cốt lấy bạc Đông-pháp được là 15 đồng, chúng tôi gửi về nhờ quí báo làm ơn chuyển giao vào việc cứu trợ hộ, cám ơn.

Những tên người đóng tiền

MM. Ngô-Lân	2 đ 70
Phạm-văn-Thiều	3
Phạm-văn-Lý	2
Nguyễn-văn-Lăng	1
Nguyễn-huy-Khang	1
Nguyễn trọng-Hoàn	1
Nguyễn-văn-Nộm	1
Trần-ngọc-Diệp	1
Đặng đình-Thư	3 20
Nguyễn-văn-Gừng	1
Nguyễn-văn-Hòa	0 50
Nguyễn-văn-Toán	0 50
Ngô-văn-Ngọc	1
Mme Phạm-thị-Sâm	2
Cộng là :	20 đ 90

Lời cảm ơn

Tôi mới ra ứng-cử lần thứ nhất hội-viên Thành-phố cận ngày quá mà đã được các ngài tin yêu, đến bỏ phiếu cho tôi, tuy chưa được trúng-tuyển, nhưng cũng được dự phần thắng số, vậy xin có lời trân-trọng để đa tạ các ngài và mừng đến kỳ tới cử này, mà các ngài lại chiếu-cố cho như kỳ trước thì tôi lấy làm hân hạnh lắm.

— P. S. Xin trình trước để các ngài biết cho rằng khi bỏ phiếu thì đề tên tôi là Nguyễn-hữu-Tuấn dit Bách xin đừng để biến « Long ký ».

NGUYỄN-HỮU-TUẤN dit BÁCH
(Maison Long-Ký)
3000 71, *Rue de la Soie, Hanoi*

Cuộc diễn kịch giúp các miền bị lụt. — Tối hôm qua, Hội-đồng giúp các miền bị lụt đã mở cuộc diễn kịch cải-lương tại nhà Nhạc-hội do các sinh-viên trường Cao-đẳng diễn. Tiền diễn là « Tôi độc phụ nhân tâm ». Lại có các tay tài tử sành nghề âm nhạc Tây Nam đến họa đàn trong buổi ấy. Người đến xem đông quá, trên gác dưới đất không có ghế nào bỏ không. Số tiền thu được ngoại năm trăm đồng. Đèn điện và quạt điện thì công-ty đèn điện đã làm phúc không lấy đồng nào.

***

Bản quán lại tiếp được bài tại các của hội-đồng giúp các miền bị lụt như sau này :

Tối chủ nhật hôm qua 7 Octobre tại nhà Nhạc-hội tây ở Bờ-hồ đã diễn hát để lấy tiền quyên giúp những kẻ bị lụt. Cuộc hát này nhờ được có cả con trong thành-phố đến lấy lòng từ thiện nô nức đưa nhau đến mua vui và làm phúc, cho nên khi chưa hát đầu diễn mà các ghế ngồi đều chật cả không còn thể nào chen vào được. Vậy hội-đồng xin tạm mấy lời cảm tạ các ngài đã họ cố đến dự cuộc hát tối hôm qua. Sau nữa hội-đồng lại xin có lời cảm ơn các thầy sinh-viên Nam-kỳ Cao-đẳng đến là những tay gia-thủ thông-minh đã hết lòng vì việc cứu giúp đồng-bào mà không quản công lao khó nhọc như thế, thực một điều đáng phục đáng khen. Cứ coi như cuộc hát hôm qua ấy Nam người đắc tay có cách xa thế mà người diễn kịch, kẻ đi xem, ai nấy cũng hết lòng nọ nức, chẳng qua cũng vì một tấm lòng thương-ái, thương-tiếc mà đến ra như thế, xem vậy thì cái tiền đồ tiến-tộc của anh em Nam Bắc ta, chắc hẳn sau này có một cái bí vọng rất lớn, đồng bang ta nên đồng thanh mà hoan chúc.

Bà Francis Garnier tạ thế. — Có tin rằng bà Francis Garnier là vợ quan thiếu tá Francis Garnier sang đánh Bắc-kỳ ngày trước tạ thế tại thành Rouen ngày 5 Septembre.

Một tàn. — Bến ngày kia là 10 Octobre người Trung-hoa ở đây sẽ làm lễ Trung-hoa dân-quốc kỷ-niệm lần thứ mười hai, người *Ô nam* lại sắp sửa được dịp đi xem đình đám người ta.

Tòa Thượng-thẩm Saigon. — Điện báo *Havas* báo rằng có chỉ dụ cho phép tòa Thượng-thẩm Saigon được tiếp ra mấy ban tạm thời

Quan Đốc-tờ Bi-cô-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đen mắt, các chứng sài trê-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gà, số nhà 33, Hanoi (ông nói 214).

Quan Đốc-tờ có cả nhà cho người đẻ, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi. 2867

Thi bằng tiểu-học Tây. — Sáng hôm nay hồi 8 giờ tại trường Cao-đẳng đã bắt đầu thi bằng tiểu-học tây (Brevet élémentaire). Các đầu bài ra như sau này :

Luận Pháp-văn

Nam-ban. — On a remarqué souvent que le bienfaiteur aime son obligé plus que l'obligé n'aime son bienfaiteur. Essayez d'expliquer pourquoi.

Nữ-ban. — Que pensez-vous de cette pensée répétée souvent : « Il faut s'accepter tel qu'on est ». Doit-on la exprimer telle qu'elle ? Doit-on la reconnaître ainsi, dans quels cas est-elle une leçon de modestie ou de sagesse ?

Số người ứng thi là 106 nam thí sinh và 25 nữ thí sinh.

Tòa án Trung-trị. — Sáng hôm nay, tòa án Trung-trị xử việc sau này :

Du đãng vô dụng thế của người khác. Tên Ng-v-Lin không làm nghề-nghiệp gì, đến lúc bị một-thám bắt, lại đưa thẻ thẻ thân của người khác, xét ra là thẻ bắt được của người khác. Tòa phạt tên Tin 1 tháng tù.

Bỉ xe hỏa không có vé. — Tên Hoàng-văn-Thụy làm ruộng mua một cái giấy được phép đi xe hỏa không mất tiền của một người làm sở xe-hỏa bán cho. Đến lúc người khám vé hỏi tên tuổi thì nói sai cả, mới rõ là gian. Tòa phạt tên Thụy 2b quan.

Hành hung. — Nguyên con đàn một người tên là Vũ-v-Gia có chỉ nhau với một người đàn bà tên là thị Mùi, tên Kiều-v-Ninh bênh người đàn-bà ấy đến sinh sự đánh người bố chồng là Vũ-v-Gia. Đến hôm sau lại đem tên Trần-văn-Thư cộng mấy tên nữa lại tận nhà sinh sự rồi đem đâm bằng dao gãy đánh người ấy vỡ cả đầu, gẫy mất ba cái răng cùng bị nhiều thương tích. Tòa phạt tên Ninh và tên Thư mỗi tên 8 tháng tù và 50 quan.

Lừa đảo. — Ng-thị-Sếp tức Thành làm nghề thợ thêu, Ng-đình-Diêm tức Hưng là thư-ký sở xe hỏa và Ng-v-Bốn là tây phải ở sở xe hỏa bị kiện như sau này : Ng-thị-Sếp nhân lúc chồng tên là Đặng-v-Chu bị giam ở Hỏa-lò, đưa Nguyễn-văn-Diệm cùng Nguyễn-văn Bốn đến nhà một người tên là Trần-văn Lâm cầm địa đồ văn-tự nhà của chồng lấy 600 đồng rồi chia nhau tiêu mà trong văn-tự cầm nhà thì lại nhận Ng-v-Bốn là chồng và Ng-v Diệm là người đứng bảo lĩnh. Đến lúc chồng về biết sự tình như thế phát đơn kiện Ng-v Diệm và Ng-v-Bốn thông đồng với nhau giả vợ đem nhà ấy cầm lấy tiền tiêu với nhau. Tòa hỏi nguyên bị chứng tá cùng nghe luật-sư hai bên rồi toàn đồ nghị-án.

Chực lừa đảo. — M. Lê-trọng-Nhân tức là Nam-kiều buôn bán ở phố Bắc-ninh bị kiện rằng có chung với M. Ng-hữu-Bản thân khoán ở Thái-bình và nhiều người nữa chung nhau mở một buôn bán gọi là hội « Thạch-thái-mậu, được 11 lần vì trong hội thua kiện nhau, tòa án hộ xử bắt hội ấy phải cùng nhau đền 6.000 p, cho M. Bảo. San M. Nam-kiều mạo đánh một cái giấy thép hỷ tên M Bản gửi cho mình rằng bằng lòng lấy 1000 p. thôi mà tiền ấy thì đem nộp tại luật-sư và một cái giấy thép cũng hỷ tên M. Bản cho luật-sư nói bằng lòng nhận số tiền 1000 p thôi. M. Nam-kiều đem giấy thép giả ấy lại luật-sư nộp tiền, lại đòi biên lai nhận cho là món tiền nộp về việc kiện ấy là xong. Đến sau M. Bảo biết sự tình như thế phát đơn đi kiện. Hỏi thì Nam-kiều không nhận đánh những giấy thép ấy và khai rằng khi nộp cho luật-sư thì chỉ đòi biên-lai nộp về phần của mình mà thôi, vì những người có chân hội người nào cũng có thẻ trả được phần của người ấy, chứ không phải là sự những người có chân hội không thể trả được rồi mình phải trả cả mà phải làm những sự gian dối ấy. Tòa hỏi nguyên bị và nghe luật-sư bên bị rồi toàn đồ nghị-án.

Ngạch Học-chính. — Các viên giáo-học tập sự có tên sau này được bổ giáo-học hạng tám :

MM. Ng-xuân-Sơn, Ng-văn-Tuyển, Đỗ-v-Phác, Ng-văn-Tông, Đào-trinh-Cự, Ng-ngọc-Thanh, Ng-văn-Quang, Phùng-huy-Kính, Ng-bá-Lộc, Trần-văn-Thịnh, Ng-trọng-Thụy, Dương-đức-Chẩn, Ng-trọng-Tân, Phạm-văn-Thái, Phạm-quang-Nhuận, Trương-văn-Tân.

M. Đào-Hưng, giáo-học hạng năm và M. Vũ-tam-Thăm, giáo-học hạng tám, theo như đơn xin, được thêm hạn nghỉ một năm nữa kể từ ngày 1er Octobre 1923.

M. Trần-quốc-Khanh, giáo-học tập sự được tổ chức kể từ ngày 18 Septembre 1923.

M. Mai-xuân-Dương, nguyên tổng-sư làng Đại-lai, tổng Hồ-sơn, huyện Vọ-bản (Nam-định) được thưởng tăng cửu phẩm văn-giai (9.2)

Melle Lê-thị-Nghiêm, có bằng Sơ-học Pháp-Việt được bổ trợ giáo tập sự.

Mme Trịnh-thị-Thuận, trợ giáo tập sự tại trường Hàm-long thay Mme Trịnh-thị-Thuận.

Mme Vũ-quỳnh-Phác, trợ giáo thực thụ học hàm, được nghỉ một tháng, lĩnh cả lương.

Mme Ng-thị-Mật, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, bổ dạy trường Pháp-Việt Laokay thay Mme Vũ-quỳnh-Phác.

Mlle Trần-thị-Minh, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, bổ dạy trường Nữ-học Haiphong.

M. Lâm-hữu-Biều, có bằng Sơ-học Pháp Việt, mộng bổ trợ giáo tập sự.

M. Đoàn-Phục, có bằng Sơ-học, mộng bổ trợ giáo tập sự.

M. Đào-quang-Sá, có bằng Sơ-học, mộng bổ trợ giáo tập sự.

M. Ng-qui-Bính, có bằng Sơ học Pháp Việt, mộng bổ trợ giáo tập sự trường Yên-độ, huyện Bình-lục (Hà-nam).

Ngạch thư-ký. — M. Vũ-đình-Kao, thư-ký hạng ba, theo như đơn xin thì được nghỉ một năm không lương.

Mĩ tín — Bảo quản được tin mừng rằng đến ngày 17 Octobre 1923 tại phòng giá-thú ở tòa Đốc-lý sẽ làm lễ thành hôn cho M. Hà-quang-Thiều, thư-ký tại sở Lưu-trữ công-văn đẹp duyên với Melle Trần-thị Kim-Chi.

Bản-quán có lời mừng cô dâu chú rể mới.

Sở quan binh mộ thợ. — Sở quan binh cần mộ 5 người thợ mộc và 5 người thợ in máy.

Ai muốn biết cách-thức và lương bổng thế nào thì cứ lại Sở mộ lính ở đường Maréchal Joffre (cửa Đông) sáng từ 7 giờ đến 8 giờ.

Người ỷ-tế. — M. Đỗ-văn-Duyên, thầy thuốc thứ-sai hạng năm ở Lục-nam và M. Pagan-gia-Đề, thầy thuốc thứ-sai hạng năm ở Nhã-nam nay kiêm việc khám thịt ở hai vùng ấy, mỗi người mỗi năm được phụ cấp 144 p.

Tiền từ-tuất. — Cấp 7 p. 50 tiền từ-tuất cho Mme Ng-thị-Trí, lý-vợ góa M. Nguyễn Quyền, hàn-làm việc trước-tác (1 1) nước đạo hưu-trí ở Thái-bình, tạ-thế ngày 18 Août 1923

HỘI-CHỢ HÀ-NỘI

Từ ngày mồng 2 cho đến ngày 16 tháng chạp năm 1923

Nhắc lại rằng trong khi Hội-chợ họp, có mở kỳ đấu-xảo trong một gian riêng, cho những kỹ-nghệ kể ra sau này. Những người làm những nghề kỹ có thuê gian hàng rồi, mới được dự cuộc đấu-xảo.

Các đồ thêu và đan của người An-nam làm.

Các thứ quạt (có thể tải đi các nước dùng được) làm ở trong xứ Đông-Pháp.

Các đồ gỗ để trang hoàng làm ở trong xứ Đông-Pháp (thí dụ như là khung tranh, ảnh, khay, các thứ khác nhỏ treo trên tường, phật, tượng, văn văn.)

Các thứ chiếu và thảm, các hàng nhỏ đan bằng mây, bằng dang, (thí dụ như cái giỏ đựng bánh tây, đựng đồ khâu, văn văn), nghề dệt các thứ hàng bằng các thứ thuộc về loài cỏ ra, (thí dụ như bàn chải, thảm chùi chân, văn văn) làm ở trong xứ Đông-Pháp.

Các thứ chè chế rồi và bao bọc, làm ở trong xứ Đông-Pháp

Các đồ bằng vàng, bằng bạc làm ở trong xứ Đông-Pháp.

Các thứ đồ bằng đồng pha và bằng đồng, để trang hoàng trong nhà, của người An-nam làm ra.

Các đồ bằng mây để bày trong nhà (như là bàn, ghế bằng mây), làm trong xứ Đông-Pháp.

Hội-Đồng chấm thi có món tiền một nghìn đồng bạc (1.000p.) để phát giải-thưởng chấn-hưng cho những người đích đáng khen.

Ai được giải-thưởng tiền lại được thưởng bằng vàng.

Cho được dự cuộc đấu xảo phải gửi đơn đến quán Kiểm-soát-viên Hội-Chợ Hà-nội (M. le Commissaire de la Foire de Hanoi), trước 5 giờ chiều ngày 31 tháng mười tây.

Ở đằng sau đơn ấy phải biên : các thứ đồ muốn đem đấu-xảo, bao nhiêu đồ, những cái gì, và giá mỗi cái bao nhiêu

Khi phòng Giấy Hội-Chợ nhận được đơn rồi, thì sẽ gửi cho mỗi người có đơn xin dự cuộc đấu-xảo một cái thẻ riêng. Trong ngày 30 tháng một tây, nghĩa là trước khi khai Hội-Chợ hai ngày thì nhận những đồ đấu-xảo ở trong gian để đấu-xảo (ở Hội-Chợ).

(Bản dịch của Hội-Đồng Hội-Chợ)

Lừa một món tiền 1946 đồng bạc. — Chiều như đem nạp của biện Quản-Hương-Long phố hàng Bồ, nay đã xét việc Trần-văn-Hiến tức Ham, hiện còn trốn, và Lê-v-Dinh, 44 tuổi, bằng sắt ở số nhà 69 phố hàng Đồng, lừa của biện ấy một món tiền là 1944 đồng bạc rồi trốn và bằng hòa.

Đạn của ai ? — M. Qui làm sở xe lửa, nhà ở hàng Gai có đem nộp sở Cảm một gói 14 viên đạn nhỏ nói rằng của ai bỏ vào nhà mà không biết.

Mất xe đạp. — M. Đặng-ngọc-Hiệp, 20 bồi thư-ký giấy thép nhà ở hàng Hòm số 133 trình rằng kẻ trộm lấy mất cái xe đạp giá 83 đồng.

Lừa đảo. — M. Lưu-kui-San, chủ hiệu Pao-va ở hàng Hồ có trình rằng một người Khách là Chân-quinh-Tân lấy mất 3 cái Piqang vàng giá 195 p. và tiền công lấy trước 100 p. trốn đi mất.

Ngạn ô-tô. — Tên *chauffeur* là Ng-v-Bảo, trình rằng ngày 6 vừa rồi có xe ô-tô số 1349 của M. Bạch-thái-Bưởi và do mấy cậu mấy, khi qua làng Sâm-dương (tỉ-đông) thì đụng phải một người đàn bà tên là Phạm-thị-Côn 37 tuổi gẫy hòn gối chân trái và bị thương nhiều nơi ở mình mấy, xem chừng nặng lắm. Người đàn bà ấy đã đưa vào nhà thương.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Việc nghĩa quyên giúp các nhà bị lụt. — Đến tối thứ tư 10 Octobre này tại rạp Lạc-mộng-đài ở số 50 đường Belgique sẽ diễn hai tích đặc-là biệt : PHỤNG-NGHI-ĐÌNH và ĐẠI HỒ G THỦY để lấy tiền giúp các nhà bị lụt.

Nghe đâu M. Tập là chủ rạp Lạc-mộng-đài sẽ mời quan Đốc-lý và các quan chức Tây Nam đến chứng kiến.

Bản vé tại nhà bát và nhà M Tập 48 đường Belgique. Giá nhỏ ngồi như sau này :

Tầng trên	
Fauteuil	2$00
Loge	3.00
Seconde	1.50
Quatrième	0.40
Tầng dưới	
Première	2.00
Troisième	1.00
Cinquième	0.20

Trẻ con từ 10 tuổi trở xuống trả nửa tiền.

Trẻ con lạc — M. Trịnh-xuân-Chung làm sở 3-mang có đơn trình rằng vừa rồi đi làm về thấy đứa bé tên là Năm, lên bảy tuổi, lạc ở đường quan bảo Haiphong. Hanoi. ngày ở đằng sau số 3-mang, thì đem về nhà nuôi lắm hoi đợi khi nào có cha mẹ có lại nhận sẽ trả.

Qui-hóa thay lòng hảo hiệp của M. Chang.

Chày luồn. — Mới đây ở phố Cantonnais đã có nhà phát hỏa một lần, mà đến lần này lại cũng nhà ấy, tên là Trần-thị Hai, vào hồi hai giờ rưỡi trưa hôm thứ sáu trước. Vì có gì mà cháy, thì lần này cũng hơn gì lần trước, không được rõ, nhưng chỉ may một điều là xóm ấy đông người nên vừa mới cháy thì đập được ngay, tốn hại chẳng mấy. việc cháy này quan trên sẽ đó xét cho ra mối.

LỤC-NAM

Mua bán về đêm. — Bộ này đi đến mùa gạo, cho nên các hiệu buôn gạo đã tấp nập đi cân từ hai ba giờ đêm. Buôn bán thì phải bon ngày, không biết làm sao ở vùng trên này, lại về ban đêm. Năm nay trời lắm mưa mãn, đến lại bị lụt, nếu cứ theo cái thói đi buôn từ hai giờ đêm, thế thì sau này không sao tránh khỏi sự cướp bóc. Mới ngày tháng mười năm kia rồng vì cần sớm quá, mà đã xảy ra một bận cướp của một hiệu kia, một số tiền là mấy trăm đồng. Mong rằng cái lệ buôn bán về đêm sẽ bãi bỏ đi thì hay hơn.

Một người trong phố lại cáo.

HÀ-CHÂM

Phần hết Qui-quốc. — Quan Đại-lý Michel kiêm Đại-lý Hà-châm sáng sớm hôm nay đã đi chuyến xe hỏa thứ nhất ra Haiphong để đáp tàu về Pháp. Khi ngài cùng gai phu-quân ra đến ga đã thấy các bàng thân thương đứng chật kích để tiễn ngài, quan Chân cũng các viên công sự cũng có ý cũng ra tiễn ngài đã một lần nữa. Lúc xe hỏa kéo còi chạy thì đạo Lê-dương nổi khúc kèn nhạc, linh đồng bồng súng ở sân ga, còn người ga thì phèo nổ nổi lên mới rát.

VIỆC KINH-ĐÔ

Tuyển thư-ký Lâm-chính. — Hôm 1er, 2, 3 Octobre 1923 có mở kỳ thi tuyển thư-ký Lâm-chính. Thi tại một phòng phủ Khâm-sứ. Cả thảy có 35 thí-sinh, mà chỉ có 24 người đến ứng thí.

Hội đồng chấm thi có những ông này :

Quan Thanh-tra Lâm-chính, chánh đốc sở Lâm-chính Trung-kỳ chánh hội-đồng.

Hai quan giáo-sư Chesbed và Martin trường Quốc-học.

Ông Cang-đình-Quý. Lâm-chính thanh-tra tại Hué, ông Lê-quang-Thiết, thanh-tra sở Lâm-chính hội-viên.

(Còn trang thứ ba, xin chú ý)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
MẠ VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 châu-kính
Mặt về kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3005

Savon Cadum
Savon tinh anh, như
SAVON CADUM
tất thấy làm hiểu lợi cho vệ-sinh
da người.
Và lại savon nầy tiện lắm, gì
người ta đang nỡ bỏ càng, không
bỏ chốc nào, mà lại lâu giải
bằng hai cục savon thường.
Giá mỗi cục Savon Cadum là
Hai quan tiền Langsa.
2 f. 00

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây
Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.
Ngày nào cũng khám bệnh từ 8 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.
Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.
3502

MUỐN BÁN
Giá đặc biệt, một cái xe dạp gấp lại được « **Minima Hirondelle** » còn mới lắm.
Hỏi tại, 50 đường Đồng-khánh, Hanoi.
3695

DƯƠNG BÁ-TRẠC
ET
TĂNG-KHÁNH-LONG
dit **ĐÔNG-NAM-MỸ**
Dệt lãnh lụa, vải-mán, khăn mặt, đóng giày tây, giày ta, va-ly, làm mũ (nón), khăn sếp, ghế mây, và buôn đủ các thứ hàng Mắc-kỳ, bán cắt và bán lẻ.
Tổng cục : Hà-nội phố hàng Bông, số 152.
Phân cục : Sài-gòn đường Catinat, 10. đường Bonnard, 90
Công-xưởng tại Thái-hà-Ấp.
Hàng tốt giá hạ, qui-khách chiếu cố xin cứ gửi thư về ĐÔNG-NAM-MỸ số 152, Rue du Coton, Hanoi.
2830

XIN XEM CHO KỸ
Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng các-bệnh cần bổn-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhớ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bổn-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bổn-hiệu thì xin nhận rõ :
• **Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đăng-bộ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi.** •
Nay kính,
Ed. Montès,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ **MAURICE LOUBET**
Thương-chi đệ nhất đẳng Bác-sĩ hội-viên. Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập Huế.
Ngoại khoa, hô-hấp, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giờ 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32. GIÂY NÓI SỐ 286
3018.

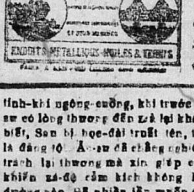
祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
68, Rue des Cantonnais, 68
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 268
Bán-buôn có hiệu buôn các nhà nhiều, hàng thật tốt, giá thật rẻ
Có bán cả hàng in Hồng-kông như thế, xuyến, khăn, bạc, bông, giấy, nến màu, và hàng Saigon như thế, nến sáp.
Hàng mới về các tỉnh, công chiếm, nguyên đơn có các miền rộng khắp. Những hàng này bán buôn trong Nam, chớ không bán lẻ nè không có mẫu gửi đi các tỉnh, sẽ hàng còn nguyên không khỏi sai được.
Qui-khách ở gần nên đến hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sẽ gửi contre remboursement.
Chủ-hiệu
YU-WO-TSEONG
2016

房藥成和南
Ai có bệnh nên biết hiệu Nam-hòa-thành, số 26, phố Mới, Hanoi, có thầy xem mạch, biện chứng giỏi, chữa được nhiều bệnh khó. Thuốc nước, thuốc viên, qui khách dùng gì cũng có.
2098

SÁN-NHIÊN-ĐÀI
Hội Sán nhiên-đài họp đại hội-đồng thường niên
Đúng 1 giờ chiều hôm chủ nhật 14 Octobre 1923, xin mời các ông các bà có cổ phần ở hội « Sán-nhiên-đài » đến họp Đại-hội-đồng thường niên tại nhà hội ở ngõ hàng Mã-mây, số nhà 18, tỉnh Hanoi.
LE CONSEIL D'ADMINISTRATION

Tối thứ hai 8 Octobre 1923
Diễn hai tích
Một tích chèo cổ — Một tích tuồng pho
Tích thứ nhất
HÁN-VĂN DU TÂY-HỒ
Tích thứ hai :
NGU-THIỆU BỊ VÂY
Toàn đào kép trẻ con diễn rất khéo.
Tối thứ ba 9 Octobre 1923
NHỊ ĐỘ MAI
(Đỗ-Thân báo tin)
Nghe tin ngộ biến phi thường.
Tìm phương xa chạy tình đường cao bay.
Chết hoài sống sót thương thay.
Ngờ đâu Lương-Ngọc lỡ tay hộ Trần.

Các ông chủ-nhà, các ông thầu khoán và các ông buôn-bán !

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả ; vì thứ sơn STANDARD này là thứ sơn tây của những tay *chuyên môn người Đại-pháp* chế ra.
Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques STANDARD-a, Julien & Fortin*, số 8 đường Gia-Long, Hanoi.
2963

Thi những bài sau này : (thi-viết)
1° Một bài âm-tả.
2° Một bài dịch quốc-ngữ ra chữ Pháp ;
3° Một bài dịch chữ Pháp ra quốc-ngữ ;
4. Một bài luận Pháp-văn ;
5° Ba bài toán pháp ;
6° Một bài luận về Lâm-học.
Được vào vấn đáp 11 người.
Những người có tên sau này được trúng tuyển :
MM. Hồ-hữu-Du, Nguyễn-duy Thu, Pierre Richard Trần-đức-Khâm, Lê bá-Y, Bửu-Kỳ, Đặng-Chuẩn, Ng-khoa-Lan, Lê-đình-Kha.

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Đường xe lửa Vinh - Đông-hà. — Con đường xe-lửa Vinh - Đông-hà nay xem ra đã có cơ tấn bộ. một quãng tự Vinh vào Tân-Ấp đã sắp sửa giải đá và đặt đường sắt được,nên quan chánh kỹ sư quản-đốc đường Vinh - Đông-hà đã thảo ra mấy và tuyển người làm ở ban hỏa-xa phía Bắc vào mấy hôm nay, chừng mười hôm nữa đã bắt đầu cho tàu mấy giết xe đi giải đá được.

Mở rộng ga Chợ mỹ. — Ga Chợ-mỹ nay đã mở mang rộng rãi, sếp có thể nhận được cả các thứ hàng đi chóng và đi chậm, thật là tiện lợi cho đường buôn bán về càng, vì ở đấy buôn bán càng sầm uất, chợ búa đông, thóc gạo nhiều, ngày mùa mà muốn gửi hàng đi thì lại phải đưa ra tận ga Yên-sy bay là ga Phê-đình mới gửi được, nay được ga liền chợ không phải cái nỗi vận tải khó khăn như trước nữa.

QUẢNG-BÌNH

Sở Lục-lộ làm mới — Sở Lục-lộ đã nay lấy sáp-nhập vào nhà thương để làm phòng giấy.
Còn sở Lục-lộ mới, thì bây giờ hiện đương làm hai tòn nhà rõ to ; một tòn dùng làm nhà giấy, một tòn dùng làm kho chứa vật hạng.
Hai tòn nhà này vị-trí rất tốt, đối-diện ra bờ sông Nhật-lệ và bãi trường-sa ; trên bến dưới thuyền, sự vận-tải được lắm bề thuận-tiện.
Trong vòng một năm nay, các công sở trong tỉnh này, nào là kiến-trúc mới, nào là tu-bổ cũ, kể cũng đã nhiều. Nhờ thế mà cảnh-sắc thành-phố được thêm phần mỹ lệ khả-quan.

Ngạch tỉnh-thuộc — M. Hà huy-Lựu, thừa phái ty-phiên có chỉ đổi đi Thông-lại Hoà-an Lệ-thủy. Nguyễn-Phán Thông-lại Lệ-thủy đổi về Tuyên-ty-phiên thay cho M. Hà huy-Lựu.

Đã phòng dịch-chứng. — Ngày 1 Octobre vừa rồi, sở Y-tế trong Huế có phái một viên thầy thuốc và 2 thầy thuốc (khán hộ) ra Ba-đồn để tiêm thuốc cho nhân-dân trong hạt Quảng-trạch đặng ngăn ngừa bệnh dịch khỏi tai lại ra nữa. Nhà nước đã phòng như thế thật đúng để thấp-phần cho chí, Nguyên năm ngoái nọi này bị bệnh dịch hạch thịnh hành, nhân dân phải mất đến gần ba trăm mạng người.

Việc Nam-kỳ

TANAN

Pháp tràng hạ sát. — Hôm 23 Septembre 1923, hồi sáu giờ sớm mai thì tên ăn-cướp Cao-mên Pang kêu Yes Pang đã trả xong nợ thế ở tại châu-thành Tân-an. Nguyên tên Cao-mên đó vì tội sát nhân, giết ông Harthmann với người vợ Annam của ông nên đã bị tòa Đại-hình Mytho xử trảm.
Vụ sát nhân ấy chắc có ít cũng còn phương phất trong trí nhớ của nhiều người. Vậy xin kể lại cho độc-giả tường tận.
Hôm đêm 30 Juin rạng mặt 1er Juillet 1922, tên Pang kêu là Yes Pang đồng lõa cùng ba tên ăn-cướp là Teb Nêang kêu Ros Nêang với Trần-văn-Dương, cả thảy đều có ba bình khí dữ tợn, áp vô nhà ông Harhmann là một viên quan sở Thương-chánh đã hồi-hưu, ở trong ấp Bình-ư, làng Thái-bình (Tân-an).
Khi vào nhà, chúng nó hành-hung một lúc rồi mới giết ông Harhmann với người vợ Annam là Ng-thị-Tinh.
Chẳng bao lâu thì tên Pang và bọn đồng-lõa cũng nó đều bị bắt cả ; tên Pang bị xử-tử, còn bọn kia thì bị đày khổ-sai. Tên Pang chống án kêu oan về tòa Tam-pháp, nhưng tòa bác đơn và đức Giám-quốc cũ g không chống án xá cho tên ăn-cướp ấy.
Khi quan Chưởng lý đồng lệnh hỏ trên thì ra lệnh rằng việc xử-tử tên ăn-cướp ấy sẽ để tại một chỗ nào ở châu-thành Tân-an.
Hôm chủ-nhật 23 Septembre, tối xế chiều thì người ta cho tên Pang hay rằng nó sẽ đi chịu tội xe lửa hai giờ xuống 12 phút đặng xử nó lại một lần nữa. Cũng ngày ấy cái giường máy và người giám-sát đi chuyển xe lửa 5 giờ chiều xuống Tân-an. Cái giường máy đó cách xa khâu-đường Tân-an chừng 20 thước, để ở một chỗ rộng lắm.
Sớm mai thứ hai, trước sáu giờ thì có quan Biện-lý Mytho đi với quan Thẩm-án và các viên chức ở Tân-an đến tên tên Pang thứ dậy và cho nó hay rằng cái giờ của nó phải trả nợ cho xã-hội đã đến rồi. Tên Pang nghe cái tin đã độ ấy coi rất tỉnh-táo, chẳng hề biết rung sợ. Nó đã biết rằng số mệnh nó như vậy đã đành và nó nói rằng nó không có điều chi than-trách hết.
Bởi nó không muốn thấy chúng kinh siến thắng cho nó cùng là một vị giám-mục rửa tội cho nên người ta chỉ sửa soạn cọc trên đó và thay quần-áo cho nó một lần cuối cùng mà thôi. Rồi nó lên xe mà đi lại chỗ xử-tử.
Khi bước mất thang mà đi lên chỗ để giường máy coi bộ dạng đi lắm. Trong nhảy mắt thì đầu đứa hung-phạm đã rơi và lọi vào một cái vó có đựng một cục !
Vòng theo cái giường máy thì có linh mã-tà với bốn vị sơn-dầm ở Saigon xuống đứng chung quanh đặng ngừa cản người ta xáp lại gần.
Khi xử xong rồi thì đúng sáu giờ sáng, ai nấy đều kéo nhau ra về, không có xảy ra điều chi lạ hết.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có từ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bịnh tự-nhiên in ra đây, chớ không như có mấy thứ thuốc về những bịnh là, làm trả-cưới cho trẻ-con và người có tri khóa không ai có thể tin được!
Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tên Hội-các phụng bút chỉnh phê rằng :
Chiếu sung đem được phòng cấu MONTÈS qui dâng, coi như nâm một thứ rượu bổ để dùng ngày dùng qua mỗi bữa, đồng nâm giờ thường, trước lọc phải thì giết cho qui được phòng chỉ-ứng để tỏ thành-ý.
Khâm thử.

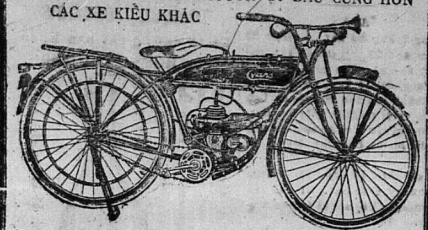
Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tây theo nhiều ít.*
Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ-choi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-lắt có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.
Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin coi cẩn thận ở trong thứ tự bổ-sâm.

58 91
NGỌC-KIỀU-LÊ
(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại gặt được giá trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bọn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thợ Tạo hà có phân biệt nam-giới và nữ giới.)
NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Ngô hàn-lâm hỏi :
— Tôi vừa mới yếu khỏi, hiền-khê có lòng yêu, xin miễn lễ cho, nhi vài một cái là đủ.
Tô-hữu-đức nói :
— Ân-sư đã dạy, kẻ môn-sinh này không dám trái lời, nhưng xin ân-sư tha cái tội bất kính cho.
Nói xong, liền chắp tay vái chào, chờ không sụp lạy. *Ngô* hàn lâm lại hảo *Tô-hữu-đức* cởi áo thụng ra, rồi mời ngồi nông trò.
Ngô hàn-lâm hỏi :
— *Tô-hữu-bạch* tức là em ruột hiền-khê đó phải không ?
Tô hữu đức nói :
— Dẫu không phải em ruột, nhưng cũng là em họ. Xá-*Cộ* còn trẻ tuổi, tính-khí ngông-cuồng, khi trước ân-sư có lòng thương đến là lại không biết, Sau bị học-đài truất tên, thật là đáng lộ. Ân-sư đã chẳng nghiêm-trách lại thương mà xin giúp cho, khiến xá-độ cảm kích không biết đường nào. Bỉ nhiên lẽn muốn đến bái-kiến, nhưng còn hổ thẹn. vậy hôm nay kẻ môn sinh này phải thay mặt xá-độ đến đây để tạ tội cùng ân-sư.
Ngô hàn-lâm nói :
— Khi trước tôi vì tình qua-cát, muốn kén rể hiền, không ngờ lệnh-độ còn trẻ tuổi, tài cao chí, lònkhẳng-khái không nhịn, cũng nghĩ lại cũng kính yêu. Điều lỗi thật là lỗi tại liêu-phu, chứ lệnh-độ có tội gì, nhưng xin hỏi sở cao hiền-khê còn nhẫn đến hai chữ « Hôn-nhân » ?
Tô-hữu-đức nói :
— Xá-độ khi trước còn ngu-dại, về sau nghĩ lại đã hối, mới biết cái ơn của liêu-gia đây khác nào như trời cao đất dày, bây giờ những muốn gội thân nắp bóng. Mới rồi nghe nói lệnh-ái đẹp duyên cầm-sắt, không còn biết nghĩ thế nào, nay bất-đắc-dĩ muốn xin lệnh-sanh-nữ là con gái quan thị-lang họ *Bạch*, tính nao nghĩa trước, dẫu sao cũng là đạo-lý một sau, chỉ hiềm vì nỗi còn nhà hèn-nhơ mà dám mộng-tưởng sao-mai, một vực một trời, nghĩ mình xiết bao hổ thẹn. Chẳng biết ân-sư có đủ lòng thương đến, xá cái tội-lỗi trước mà gia công vun trồng cho chăng.
Ngô hàn-lâm tươi cười mà đáp rằng :
— Nguyên-do tỉ nầy ! Tôi chẳng nỡ giấu chi hiền-khê : khi trước tôi muốn gả cho lệnh-độ, không phải tiện-nữ đâu, chính cũng là xá-sanh-nữ đó !
Tô hữu-đức có ý kinh ngạc mà hỏi rằng :
— Thế nào lại là lệnh-sanh-nữ ?
Ngô hàn-lâm nói :
— Xá-sanh-nữ nguyên là con gái yêu của *Bạch* thị-lang. *Bạch* thị-lang khi trước phụng mệnh đi sứ, sự cố hai chữ « Hôn-nhân » ?
Tô-hữu-đức nói :
— Xá-độ khi trước còn ngu-dại, về sau nghĩ lại đã hối, mới biết cái ơn của liêu-gia đây khác nào như trời cao đất dày, bây giờ những muốn gội thân nắp bóng. Mới rồi nghe nói lệnh-ái đẹp duyên cầm-sắt, không còn biết nghĩ thế nào, nay bất-đắc-dĩ muốn xin lệnh-sanh-nữ là con gái quan thị-lang họ *Bạch*, tính nao nghĩa trước, dẫu sao cũng là đạo-lý một sau, chỉ hiềm vì nỗi còn nhà hèn-nhơ mà dám mộng-tưởng sao-mai, một vực một trời, nghĩ mình xiết bao hổ thẹn. Chẳng biết ân-sư có đủ lòng thương đến, xá cái tội-lỗi trước mà gia công vun trồng cho chăng.
Ngô hàn-lâm tươi cười mà đáp rằng :
— Nguyên-do tỉ nầy ! Tôi chẳng nỡ giấu chi hiền-khê : khi trước tôi muốn gả cho lệnh-độ, không phải tiện-nữ đâu, chính cũng là xá-sanh-nữ đó !
Tô hữu-đức có ý kinh ngạc mà hỏi rằng :
— Thế nào lại là lệnh-sanh-nữ ?
Ngô hàn-lâm nói :
— Xá-sanh-nữ nguyên là con gái yêu của *Bạch* thị-lang. *Bạch* thị-lang khi trước phụng mệnh đi sứ, sự cố hai chữ « Hôn-nhân » ?
Tô-hữu-đức nói :
— Thế ra cái việc kén rể của ân-sư hôm xưa chẳng những yêu tài lại là vì nghĩa. kẻ môn sinh này mê mười không biết, thật đã đáng cười ! Ngày nay ân-sư lại đã lòng thương mà thành toàn cho thì cái ơn sâu lấy xá-độ mai sau dẫu rằng ngậm vòng kết cỏ, cũng chưa đủ báo đền vậy.
Nói xong, lại đệ trình lễ vật, rồi chắp tay vái mà bẩm rằng :
— Gọi là có chút lễ mọn để tỏ lòng thành, nếu ân-sư chối từ thì khác nào như dể kẻ môn-sinh này ra ngoài cửa đó. Xin ân-sư đã lòng thương mà thu-nhận cho.
Ngô hàn-lâm nói :
— Đáng lẽ tôi không dám nhận, nhưng hiền-khê đã nói thì xin lĩnh một vài thứ mà thôi.
Nói xong, liền điểm lấy mấy thứ, *Tô-hữu-đức* hai ba lần nài kèn mãi mà *Ngô* hàn-lâm nhất-định không nhận. Lại mời một lượt nước trà nữa thì *Tô-hữu-đức* đứng dậy cáo-từ mà rằng :
— Kẻ môn-sinh quấy nhiễu như thế này, thật có ngại cho sự thân-dưỡng của ân-sư, hôm nay hãy cáo lui để lần khác lại đến, xin ân-sư viết cho mấy chữ.
Ngô hàn-lâm nói :
— Đáng lẽ mời lại nói chuyện mới phải, nhưng hiền-khê đã lượng cho cái thân-thể mới yếu khỏi này, vậy thì xin để dịp hôm khác.
Tô-hữu-đức cáo-từ lui ra. *Ngô* hàn-lâm tưởng thực, rất lấy làm mừng rỡ *Tô-hữu-đức* trở về nhà trọ, ngẫm-nghĩ nửng thêm : Việc này mười phần trong-trả cả, chỉ lên được một phong thư thì việc tất phải thành ! Cách mấy hôm sau, bỗng thấy *Ngô* hàn-lâm sai người cầm bái cái thiếp mời đến mà nói rằng :
— Lão-gia lời xin mời hai vị *Tô* tiên-sinh cùng đến tiểu-viên để nói chuyện.
Tô-hữu-đức vội-vàng đáp rằng :
— Lão-gia đã cho gọi, thì nào cũng phải đến. Hiện nay xá-độ còn đang ở chốn hương-thôn, đường-sá xa-xôi, đã tôi tức khắc phải người đi gọi. Buổi chiều hôm nay sẽ xin cùng đến bái kiến.
Khi *Tô-hữu-đức* vào bái-kiến, *Ngô* hàn-lâm hỏi rằng :
— Sao hiền-khê không cho lệnh-độ cùng đến để nói chuyện một thể cho vui.
Tô-hữu-đức nói :
— Xá-độ từ khi xét mình biết tội, liền lánh về ở chốn hương-thôn để học-tập, nay dẫu ân-sư đã có lòng khoan thứ, nhưng còn hổ thẹn, chưa dám tiến thành. Xin chờ khi việc hôn-nhân xong rồi, bấy giờ ngày xuân còn dài, xá-độ xin đến bái-tạ.
Ngô hàn lâm nói :
— Cách cư-đồng của lệnh-độ thường thường hơn người, thật đáng kính phục.
Người nhà bày tiệc, hai người cùng ngồi uống rượu. Trong khi uống rượu, chuyện-trò rất vui-vẻ. Uống rượu mãi cho đến chiều tối mới thôi. *Tô-hữu-đức* đứng dậy xin cáo-từ.
Ngô hàn-lâm lấy ra một phong thư trao cho *Tô-hữu-đức* mà bảo rằng :
— Đáng lẽ tôi đưa hiền-khê đến nói với *Bạch* thị-lang mới phải, ngặt vì triều-đình nghiêm-hạn, chỉ trong một vài ngày nữa đã phải khởi-hành tiến Kinh, cho nên phải viết bức thư này. *Bạch* thị-lang trông thấy, tất thế nào cũng ưng-thuận. Đợi khi định ngày làm lễ cưới, bấy giờ tôi sẽ sai người đến mừng.
Tô hữu đức nói :
— Thầy chung thành-toàn cho, cái ơn của ân-sư không biết thế nào mà nói. Tôi đi chuyến này, nếu được giai-âm thì sẽ xin đưa xá-độ sang đến bái tạ.

(Còn nữa)

XE KIỂU EVANS CYCLEMOTOR ĐI ĐẦU CŨNG HƠN CÁC XE KIỂU KHÁC

Cuộc thi chạy bằng một lít dầu xăng ở Cholsy-le-Roy. Được đứng đầu. Chiếm khôi thế-giới về việc chạy được 81 km 524 mà mất có một lít dầu xăng.

Đại-biểu bán xe này về hạt Đông-pháp : Giovannelli, 45 phố Maréchal Joffre, Hà-nội.

3032

KIM-CƯƠNG XIÊM

Bản-hiệu mới về một ít KIM-CƯƠNG XIÊM để làm mặt-nhẫn và hoa-tai, thật-sáng và nhanh lắm chẳng kém gì kim-cương tây. Qui-khách nên đến chọn mau kẻo hết mất cơ-hội, vì thứ này cũng hiếm, không thường có, đem đi làm quà mấy đám cưới thì rất qui, thật là sang-trọng.

Kỳ tàu này mới sang

Laine complets et pardessus, imperméable cuirs et tricots hông to tuc Tây-Nam rất mới. Giá bán phải chăng.

Xin hỏi : **Hiệu NAM-THỊNH**

Soieries — 6 Rue des Cantonnais — Hanoi

CỬA HÀNG MẪN-KHÁNH

Kính trình các Ngài,

Tôi mới mở một cửa hàng thợ may và khâu giầy tại đây, hiệu là ***MẪN-KHÁNH.*** *Vậy có vài hàng bộc-bạch cùng các ngài trong cõng thương giới giúp tôi trong lúc sơ đầu bỡ ngỡ, ngõ hầu cạnh tranh với người ngoài trong chốn thương trường, cho vẻ vang cảnh Hồng chẻi Lạc ở nước người ; hoặc may quần áo tây, ta ; hoặc gửi hang nội-hóa cho ăn hoa-hồng ; hoặc muốn cần đến thứ hàng gì hay hỏi-han sự gì ở đây, xin viết thơ tôi biết, Tôi sin hết lòng hoan nghênh và cảm tạ.*

MẪN-KHÁNH, *Tailleur et Cordonnier*

Pari-Bayard, Lougang-Tchéou-Wan, Chine.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU (hiệu đầu nai)

Đã năm mươi năm nay nhiều người cũng đã biết nước có nhiều lí một thứ bổ ích cho họ, nên bọ bắt chiếc mà uong những danh sắt cho để rồi bỏ ngâm vào bình đựng nước. Như thế thì nước ấy không bổ ích gì cả, vì nếu người ta muốn cho thuốc với sắt mà ngấm vào trong thân thể được thì tất phải chế tạo ra cũng giống như nguyên chất của thứ ăn mới được. Chính một ông dược-sư danh-y là quan Bác-sỹ Rabuteau ở Ba-lê, nghĩ ra tìm ra cái lối lợi của sắt mà chế ra với thuốc để ngấm vào tiêm thể, là thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thực là công hiệu lạ lùng.

Chỉ dùng vài lọ, để da thắm thịt nên lực mạnh mẽ, khỏe mạnh lạ lùng, trong mình khoan khoái.

Ăn uống dễ tiêu và lại khỏe mạnh như thường.

Có bán bằng bào chế to đều có bán cả. 2c66

Hàng tốt giá rẻ

Hàng-đào hiệu LƯƠNG-THÔNG-HING.

Hai mươi năm lẻ, tiếng lừng gần xa.

Đồ vàng, đồ bạc, đồ ngà,
Kim cương bảo thạch cũng là chân-châu,
Của sáng vật lạ thiếu đâu,
Kiểu làm lại sẵn thợ Tàu thợ Nam.
Hồng-kông thêm thợ Tàu sang,
Thợ làm cẩn thận giá hàng phải chăng,

LƯƠNG-THÔNG-HING.
Bijoutier,
41, Rue de la Soie, 41
HANOI

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

ẤU-HỌC TOÁN-PHÁP

CỦA

NGUYỄN-NGỌC-QUẾ

soạn

Giá 0$30 một quyển

Tiền cước gửi recommandé 0$11

Bán tại Bản-quán và có gửi bán ở các hàng sách.

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng : phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes) ; chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống ; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

Kính cáo các nhà mắc phải bệnh trĩ

Tôi mắc bệnh trĩ, thuốc thang mãi không khỏi sau nhờ M. TCHUONG-QUAY-LAM, ở hàng Đường, số nhà 26, Hanoi, chữa cho, trong vòng ba tuần lễ thì khỏi hẳn.

Trong khi chữa không đau đớn gì và tôi vẫn làm lụng như thường.

Vậy có mấy lời cảm tạ lương y và giới-thiệu lương-y cùng các nhà mắc phải bệnh ấy.

HOÀNG-TIỆM-HỒNG

16 bis 3, Rue de la Citadelle, Hanoi

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được !

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như : **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là bổ sức **cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

MỚI SANG

Chục xe cao-xu — Vòng bánh — Nan-hoa — Vải lợp mui đủ các mùi

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS

Pousse-Pousse Saigonnais

7, Boulevard Bobillot, Hanoi

2009

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị tinh hảo không có pha chế nhiều món

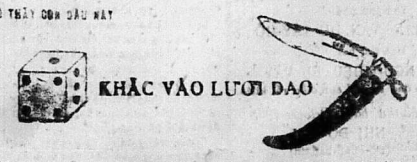
Mỗi hoàn 0,50 ; (uống từ 3 đến 5 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT-LÉO VÀ GẮN-CỐT

THUỐC PHÁP — Trữ tại : 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LÀM

Cũng có bán tại : Ets. M. CHASSAGNE, Pha-lang, L. BOURGEOIS, Fils, và các hiệu bào chế khác.

CÔ THẤY CON DAO NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie Lyon

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô-danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây

Tổng-cục số 110, Phố hàng Trống Hanoi

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

Cả thùng ngâm nước đá sẵn
Bóng chai lớn.
Bóng chai nhỏ

ĐẠI-BIỂU :

Ở tỉnh Haiphong là ông Denis Frères

Ở tỉnh Yunnan là ông Hock-Guine-Seng

RƯỢU BIA HOMMEL

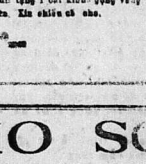
Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả

Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thơ đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.

2065

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái **1$00**

VỎ KÉN

Thưa các quý-khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá hạ quá nên chúng tôi xin bớt giá mỗi cái 1$00, nếu chiếu giá không bớt thời xin bỏ cái hình giọng vàng cả hộp xin mua như sau này :

Đồng hồ đeo tay chữa tốt thấy giờ	giá trước	bây giờ
— kỉ	cổ kiểu ly —	6 00 — 5 00
— kỉ	kim thép và kim vàng —	4 50 — 3 50
— kỉ	vuông thực xinh —	5 50 — 4 50

Nếu các quý-khách nhãn cả nhọ ở cái mà không bớt giá, chiếu giá trước) thời xin kính tặng 1 cái kính giọng vàng đổi mới và 4 cái hộp kính aluminium và cả tiền nước nữa. Xin chiếu cả cho.

TONG-YUNE-TAI

40, Phố hàng Ngang, HANOI

Nhà Bán-đồ « TÂM-TẤM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

LAXO SODYL

Một thứ hạt gạp chất muối của loài quả thì xùi bọt lên.

Là thứ thuốc nhuận trăng rất tốt,

Thứ thuốc tẩy rất dễ dùng.

Trừ bệnh táo cùng các chứng khác vì bệnh táo sinh ra một cách rất chóng, như nhức đầu, đau gan, đau vị, đau ruột, bệnh trĩ, đau đầu ruột, bệnh trệ, nhọt lở, vân vân.

Thứ thuốc này hiệu nhất, rẻ nhất

Giá tiền : 1$25 một lọ 10 hay 15 liều

Về phần Đông-pháp có gởi bán tại :

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Gó-đa cũ ở phố Tràng-tiền, Hanoi

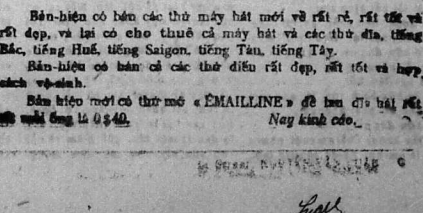
NGÀY THỨ HAI 1er OCTOBRE CHO ĐẾN HÔM 10

Bán chiêu-khách những đồ dùng để rửa mặt, nước hoa, giấy bút, các đồ bằng da, các thứ đồ dùng cho đàn ông, xoong chảo bát đĩa

Gian bán đồ ăn và gian bán rượu

BÁN CÁC ĐỒ MỚI SANG KỲ TÀU VỪA RỒI

Xin xem giấy khai giá hàng cùng chỗ bầy hàng

CHANSON & Cie

58, RUE PAUL BERT, HANOI

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ-sinh.

Bản hiệu mới có thứ mới « ÉMAILLINE » để ban đêm hai kết ống là 0$40. *Nay kính cáo.*

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)